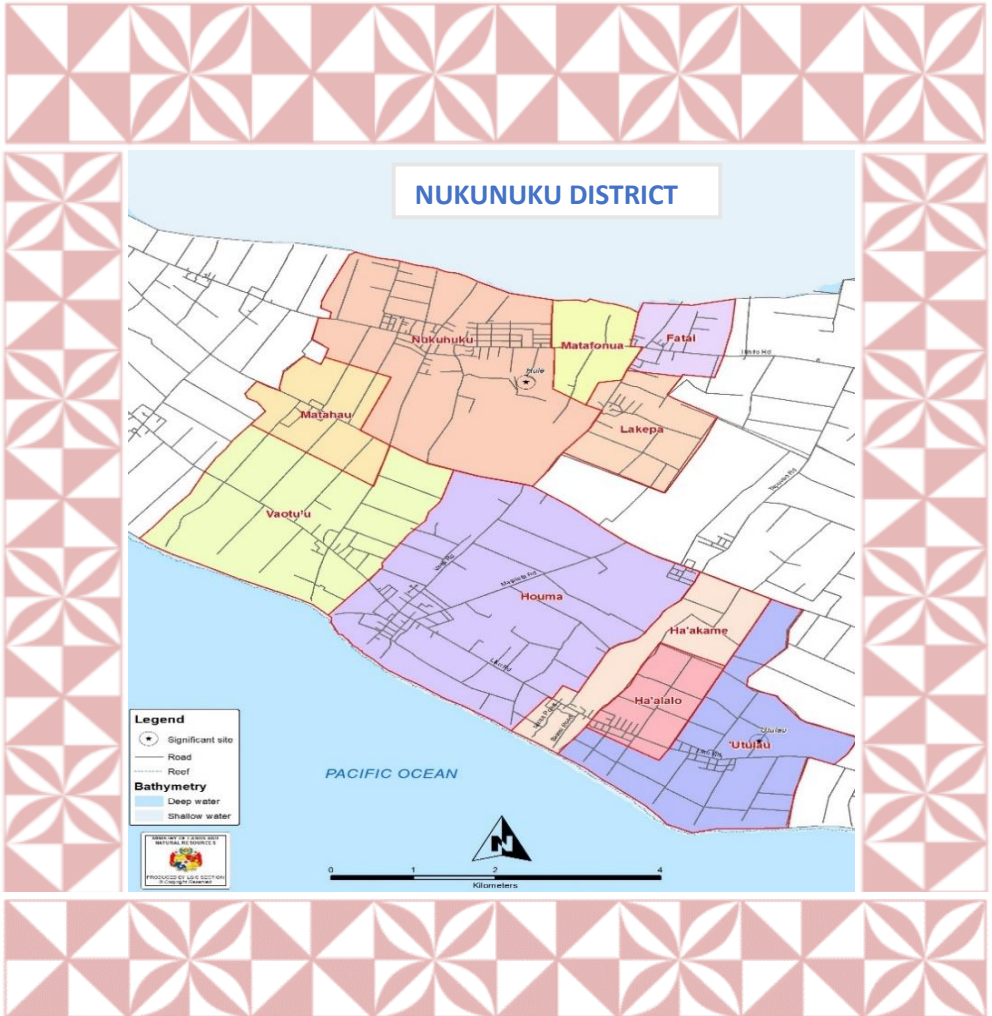

Government of Tonga

VILLAGE PROFILE OF HOUMA.

"DISSEMINATING INFORMATION TO EVERYONE"

© Copyright Tonga Statistics Department (TSD) 2019.

Tonga Statistics Department
P.O. Box 149
Nukuálofa ,
Kingdom of Tonga

Website: <https://tonga.prism.spc.int/>
Email: dept@stats.gov.to

Kanotohi

Talateu.....	2
Ko e kakai' mo honau tu'unga fakatemokalafi'.....	2
Kakai' mo e faingata'a'ia'.....	5
To'onga mo'ui 'a e kakai'.....	6
Lesisita fili mo e kaati fakafonua'.....	8
Kakai' mo e ma'u ngāue'.....	8
Ko e ngaahi Fakamatala 'o e 'apí.....	10

Lisi 'o e ngaahi Tēpile

Tēpile 1: Tokolahi 'o e kakai' mo e 'api nofo'anga 'i he kolo' ni 2016, 2011, 2006.....	2
Tēpile 2: Tokolahi 'o e kakai' 'i he feitu'u na'e fanau'i ai kinautolu'.....	3
Tēpile 3: Tokolahi 'o e kakai' mo honau tu'unga fakamali'.....	3
Tēpile 4: Tokolahi 'o e kakai' mo 'enau tui fakalotú /siasí.....	3
Tēpile 5: Tokolahi 'o e kakai fefine' mo e tangata mo honau ta'u motu'a.....	4
Tēpile 6: Tokolahi 'o e kakai fefine' mo e tangata 'oku nau 'i he ako'.....	4
Tēpile 7: Tokolahi 'o e kakai fefine' mo e tangata 'i he ta'u 10 pe lahi ange 'oku malava ke nau ngāue'aki 'a e 'initaneti' mo e feitu'u 'oku ngāue'aki ai'.....	5
Tēpile 8: Tokolahi 'o e kakai fefine' mo tangata 'i he ta'u 10 pe lahi ange 'oku nau ngāue'aki 'a e telefoni to'oto'o' ki he 'initaneti'.....	5
Tēpile 9: Tokolahi 'o e kakai tangata mo e fefine 'i he ta'u 2 pe lahi ange 'oku nau faingata'a'ia.....	5
Tēpile 10: Tokolahi 'o e ma'u Kava - Tonga' 'i he ta'u 10 pe lahi ange.....	6
Tēpile 11: Tokolahi 'o e kau ma'u Kava mālohi' 'i he ta'u 10 pe lahi ange.....	7
Tēpile 12: Tokolahi 'o e ifi sikaleti' 'i he ta'u 10 pe lahi ange.....	7
Tēpile 13: Tokolahi e kakai na'a nau ifi tapaka-Tonga' 'i he ta'u 10 pe lahi ange.....	7
Tēpile 14: Tokolahi 'o e kakai tangata mo e fefine ne nau lesisita fili.....	8
Tēpile 15: Kaati fakafonua 'i he ta'u 15 pe lahi ange.....	8
Tēpile 16: Tokolahi 'o e kakai tangata' mo e fefine' mo honau tefito'i ngāue.....	8
Tēpile 17: Kātoa e ma'u ngāue mo e 'ikai ha ngāue 'i he ta'u pe lahi ange.....	9
Tēpile 18: To'utupu ma'u ngāue mo e 'ikai ma'u ngāue.....	9
Tēpile 19: Tokolahi 'o e kakai ta'u 15 pe lahi ange mo honau lakanga ngāue.....	9
Tēpile 20: Tefito'i ma'u'anga pa'anga 'o e 'api nofo'anga'.....	10
Tēpile 21: Ko e pa'anga ma'u mai mei tu'a pule'anga mo fakalotofonua ki he ngaahi 'api'.....	10
Tēpile 22: Founga hono ma'u 'o ha kelekele pe 'api nofo'anga.....	10
Tēpile 23: Ko e lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga' mo e naunau 'oku langa'aki 'a e fale'.....	11
Tēpile 24: Ma'u'anga vai inu.....	11
Tēpile 25: Fa'ahinga 'o e falemālōlō mo honau tu'u'anga 'i he 'api nofo'anga'.....	11
Tēpile 26: Ma'u'anga ivi feime'atokoni 'i he 'api nofo'anga' pea mo hono tu'u'anga'.....	12
Tēpile 27: Lahi 'o e ngaahi 'api 'oku nau ngāue'aki e founga hono faka'auha 'o e veve'.....	12
Tēpile 28: Ko e ngaahi koloa pe naunau 'i he 'api nofo'anga'.....	13

Lisi 'o e ngaahi fakatātā'.

Fakatātā 1: Peseti 'o e tokolahi 'o e kakai mo 'enau tui fakalotu pe siasí.....	3
Fakatātā 2: Founga hono ma'u 'o ha 'api nofo'anga'.....	10

Talateu

Ko e fakamatala fakakolo ko 'eni', 'oku fakatau'ua ia ke fakafoki atu 'a e koloa mahu'inga ne mou 'omai ma'a e Potungāue'ni, lolotonga 'a hono fakahoko 'a e savea tohi kakai fakamuimui tahá, 'i he ta'u 2016. Ko e ngaahi fakamatala ne mou vahevahe mai', ko e koloa mahu'inga mo fisifisimu'ua ia ki he Potungāue pea mo e fonua'. 'Oku tokoni lahi ia ki he ngaahi palani fakamāmani lahi, mo e taumu'a fakalalaka tu'uloa' (SDG) pea pehē ki he kaveinga langa fakalalaka fakafonua 'a Tongá (TSDF). Pea 'ikai ko ia pē, ka 'oku tokoni lahi 'a ho'omou ngaahi fakamatala' ki he taha 'o e ngaahi taumu'a 'a e Potungāue Sitetitika 'o Tonga'; **"ke ne a'usia ha tu'unga 'oku laulōtahá; pea ke falala'anga mo tonu 'a e ngaahi fakamatala 'oku tuku atu mei he potungaeu"**. Ko ia, 'e matu'aki tokoni 'aupito 'a e ngaahi fakamatala kuo mou 'omai, 'i he taimi 'oku fiema'u ke fatu mo lalanga ai, 'a e ngaahi tu'utu'uni ngāue 'a e pule'angá mo e fonua fakalūkufua.

FAKAMATALA FAKAKOLO KI HE KOLO KO HOUMA

Hingoa 'o e vāhenga :	Nukunuku
Hingoa 'o e vahefonua :	Tongatapu
Hingoa 'o e vāhenga fili :	Tongatapu 6

Ko e kakai' mo honau tu'unga fakatemokalafi'.

Ko e koloa mahu'inga taha 'o ha fonua, ko hono kakai; he ko hono 'uhingá, he ko kinautolu 'oku nau langa fakalalaka faka'ekonōmika 'a e fonua. Ko ia ai, 'oku tuku atu ai 'a e ngaahi fakamatala' ni fekau'aki mo e tokolahi 'o e kakai' mo honau tu'unga fakatemokalafi, koe'uhi ke 'ilo mo ma'u tatau ki ai 'a e toko taha kotoa pē 'i he koló'ni.

Tēpile 1: Tokolahi 'o e kakai' mo e 'api nofo'anga 'i he kolo' ni 2016, 2011, 2006.

1.1: Tokolahi 'o e kakai tangata mo e fefine	Tokolahi e kakai		
	2016	2011	2006
Kātoa	2,086	2,136	1,608
Tangata	1,057	1,048	808
Fefine	1,029	1,088	800
'Avalisi e tokolahi e kakai tangata' ki he kakai fefine 'e toko 100 kotoa pē.	103	96	101

1.2: Ngaahi 'api nofo'anga	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga 'i he 2016
Kātoa	424
'Api nofo'anga 'oku nofo'i	366
'Api nofo'anga 'ikai nofo'i	58
'Avalisi 'o e tokolahi 'i he 'api nofo'anga	6

Ko e tokolahi 'o e kakai na'e nofo 'i he koló' ni 'i he Tohi Kakai 'o e 2016 na'e fe'unga mo e toko 2086, 'a ia ko e holo'aki ia 'a e toko 50 (-2%) mei he Tohi Kakai 'o e 2011 pea tupu'aki 'a e toko 478 (30%) mei he Tohi Kakai 'o e 2006. Pea mei he vaha'a ta'u ko ia, ' na'e tokolahi taha 'a e kakai fefine ' mei he kakai tangata (Tepile 1.1).

Ko e ngaahi 'api nofo'anga fakakātoa 'e 366 na'e nofo'i ' pea ko e 'api nofo'anga leva 'e 58 na'e 'ikai nofo'i. 'Oku fakafuofua leva ki he toko 6 'a e tokolahi 'i he 'api nofo'anga (Tepile 1.2).

Tēpile 2: Tokolahi 'o e kakai' 'i he feituu na'e fanau'i ai kinautolu'.

Kolo 'o e fa'ē he taimi ne fanau'i ai ha tokotaha	Tokolahi e kakai
Kātoa	2,086
Houma	1,411
Ngaahi kolo kehe 'i Tonga' ni	621
Ngaahi fonua muli	54

Ko e toko 1411 'o e tokolahi e kakai ' na'e fanau'i kinautolu 'i Houma. Ko e toko 621 'a e kakai ' ne fanau'i kinautolu 'i he kolo kehe 'i Tonga' ni pea koe toko 54 leva ne fanau'i 'i he fonua muli '.

Tēpile 3: Tokolahi 'o e kakai' mo honau tu'unga fakamali'.

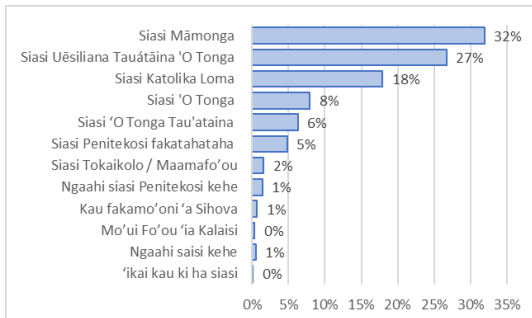
Tu'unga fakamali	Tokolahi e kakai
Kātoa	2,086
Te'eki Mali	1,255
Mali	718
Uitou	81
Māvae te'eki vete 'i he Pule'anga	-
Vete mali fakalao 'i he Pule'anga	11
Ngaahi tu'unga fakamali kehe	21

Ko e tokolahi taha na'e te'eki ke nau mali, ko e toko (1255) i. Na'e hoko hake leva ki ai 'a e fa'ahinga kuo nau 'osi mali ko e toko 718. Ko e toenga leva 'o e kakai' na'e fe'unga mo e toko (113) ko e kau Uitou, māvae mo e mali, vete mali pea mo e nonofo fakamali.

Tēpile 4: Tokolahi 'o e kakai' mo 'enau tui fakalotú /siasi.

Lotu/ Siasi	Tokolahi e kakai
Kātoa	2086
Siasi Māmonga	665
Siasi Uēsiliana Tauátaina 'O Tonga	556
Siasi Katolika Loma	373
Siasi 'O Tonga	165
Siasi 'O Tonga Tau'ataina	131
Siasi Penitekosi fakatahataha	100
Siasi Tokaikolo / Maamafo'ou	33
Ngaahi siasi Penitekosi kehe	29
Kau fakamo'oni 'a Sihova	15
Mo'ui Fo'ou 'ia Kalaisi	6
Ngaahi saisi kehe	11
'ikai kau ki ha siasi	2

Fakatātā 1: Peseti 'o e tokolahi 'o e kakai mo 'enau tui fakalotu pe siasi.

Ko e tokolahi tahá 'oku nau siasi Māmonga ko e toko 665 pea tokosi'i 'a e ngaahi siasi hangē ko e Siasi Penitekoni, Kau Fakamooni 'a Sihova mo e ngaah siasi makehe.

Tēpīle 5: Tokolahi 'o e kakai fefine' mo e tangata mo honau ta'u motu'a.

Tokolahi 'o e kakai' mo honau ta'u motu'a	Kātoa	Tangata	Fefine
Kātoa	2,086	1,057	1,029
Sī'i hifo he ta'u 1	52	24	28
Ta'u 1 - 4	223	118	105
Ta'u 5 - 9	221	131	90
Ta'u 10 - 14	286	156	130
Ta'u 15 - 19	202	106	96
Ta'u 20 - 24	179	83	96
Ta'u 25 - 29	145	69	76
Ta'u 30 - 34	135	57	78
Ta'u 35 - 39	122	58	64
Ta'u 40 - 44	89	45	44
Ta'u 45 - 49	117	58	59
Ta'u 50 - 54	103	54	49
Ta'u 55 - 59	49	19	30
Ta'u 60 - 64	44	22	22
Ta'u 65 - 69	27	14	13
Ta'u 70 pe lahi ange	92	43	49

Ko e tokolahi taha 'o e kakai' mo honau ta'u motu'a ko e fānau 'e toko 286 'oku nau 'i he ta'u 10-14 'a ia 'oku toko 156 'a tangata pea 130 fefine. Ko e ta'u motu'a tokosi'i taha 'oku 'i he ta'u 65 - 69 na'e toko 27. Na'e lōloa taha pē 'a e mo'ui 'a e kakai fefine' he 'oku nau tokolahi taha pē 'i hono 'ausia 'a e ta'u motu'a 70 pe motu'a ange'.

Tēpīle 6: Tokolahi 'o e kakai fefine' mo e tangata 'oku nau 'i he ako'.

Fanau ako lolotonga mo honau ta'u motu'a	Kātoa	Tangata	Fefine
Kātoa	721	384	337
Ta'u 5 - 9	200	117	83
Ta'u 10 - 14	284	156	128
Ta'u 15 - 19	166	79	87
Ta'u 20 - 24	41	18	23
Ta'u 25 - 29	10	4	6
Ta'u 30 - 34	6	3	3
Ta'u 35 pe lahi ange	14	7	7

Ko e tokolahi taha 'o e fānau 'i he ako' ko e fanau 'e 284 'i he ta'u 10-14 'a ia na'e tokolahi taha ai e fanau tangatā ko e toko 156, kae toko 128 'a e fānau fefine'. Na'e tokosi'i taha leva 'i he vaha'a ta'u 30 - 34 na'a nau lolotonga ako'.

Tēpile 7: Tokolahi 'o e kakai fefine' mo e tangata 'i he ta'u 10 pe lahi ange 'oku malava ke nau ngāue'aki 'a e 'initaneti' mo e feitu'u 'oku ngāue'aki ai'.

Malava ngāue'aki 'a e 'initaneti'	Kātoa	Tangata	Fefine
Kātoa	1,588	783	805
'Ikai	1,349	681	668
'Io	239	102	137
Feitu'u 'oku ngāue'aki ai e 'initaneti'			
'Api nofo'anga	118	47	71
Fale 'Initaneti	4	4	-
Me'angāue 'Initaneti ta'etotongi	10	4	6
Ngāue'anga	51	21	30
'Api ako	11	5	6
Feitu'u kehe	45	21	24

Koe toko 1349 e tokolahi 'o e kakai 'oku 'ikai ke nau malava 'o ngāue'aki 'a e 'initaneti'. Ko e toengá leva ko e toko 239, ko e kakai ia 'oku 'ikai ke nau malava 'o ngāue'aki 'a e 'initaneti', 'a ia ko e lahitaha pe hono ngāue'aki 'i he 'api nofo'anga'.

Tēpile 8: Tokolahi 'o e kakai fefine' mo tangata 'i he ta'u 10 pe lahi ange 'oku nau ngāue'aki 'a e telefoni to'oto'o' ki he 'initaneti'.

Ngāue'aki ha telefoni to'oto'o.	Kātoa	Tangata	Fefine
Kātoa	1,588	783	805
'Ikai	674	334	340
'Io	914	449	465
Malava ma'u ha 'initaneti he telefoni to'oto'o'			
'Ikai	204	112	92
'Io	710	337	373
Taumu'a 'o e ngaue'aki e 'initaneti' he telefoni to'oto'o'			
Fakaako	14	6	8
Mítia Fakasōsiale	540	243	297
Faiva Ngaluope	1	-	1
Ngāue mo e Pisinisi	-	-	-
Fetu'utaki	155	88	67
Tānaki Fakamatala	-	-	-
Ngaahi 'uhinga makehe	-	-	-

Na'e toko 914 'a e kakai 'oku nau malava 'o ngaue'aki 'a e 'Initaneti' ki he ngaahi 'uhinga kehekehe. Ko e toko 710 'o kinautolu 'oku nau ngaue'aki 'a e 'initaneti' i he telefoni to'oto'o' tautefito ki he mitia fakasosiale ' ko e toko 540.

Kakai' mo e faingata'a'ia'.

Ko e taumu'a fakalalaka tu'uloá mo e taumu'a fakafonua 'a e fonuá, 'oku fai 'a hono tokangaekina makehe 'a e kakai tu'u lavea ngofuá, 'o hangē ko e kakai 'oku 'i ai ha ngaahi faingata'a'ia 'i he sió pe vakai, fanongó, 'alú pe lue', manatu', tokangaekina fakataautaha' pea mo e fetu'utaki, ' koe'uhi ko honau mahu'inga' ke 'oua te nau tuenoa pe ongo'i li'ekina.

Tēpile 9: Tokolahi 'o e kakai tangata mo e fefine 'i he ta'u 2 pe lahi ange 'oku nau faingata'a'ia.

Kātoa	1,979	1,006	973
Sio/Vakai	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ha faingata'a'ia he vakai	1858	955	903
Faingata'a'ia si'isi'i pē	105	46	59
Faingata'a'ia lahi	13	5	8
Po'uli 'a e vakai	3	-	3

Fanongo	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ha faingata'a'ia he fanongo	1925	980	945
Faingata'a'ia si'isi'i pē	40	18	22
Faingata'a'ia lahi	9	5	4
'Ikai ke toe lava 'o fanongo	5	3	2
'Alu/Lue	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ha faingata'ia he 'alu/lue	1862	952	910
Faingata'ia si'isi'i pe	75	36	39
Faingata'ia lahi	22	9	13
'Ikai lava ke toe 'alu/lue	20	9	11
Manatu	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ha faingata'a'ia he manatu	1912	971	941
Faingata'a'ia si'isi'i pē	50	27	23
Faingata'a'ia lahi	9	4	5
'Ikai ke toe lava 'o manatu	8	4	4
Tokangaekina fakataautaha	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ha faingata'a'ia he tokanga'i ia	1705	862	843
Faingata'a'ia si'isi'i pē	132	70	62
Faingata'a'ia lahi	68	38	30
'Ikai lava ke ne tokanga'i ia	74	36	38
Fetu'utaki	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ha faingata'a'ia he vakai	1868	952	916
Faingata'a'ia si'isi'i pē	66	34	32
Faingata'a'ia lahi	30	14	16
'Ikai lava 'o fetu'utaki	15	6	9

Ko e tokolahi fakakātoa e kakai, ko e peseta 'e 93 pe lahi ange 'oku 'ikai ha faingata'a'ia 'i he'enau sio' pe vakai, 'alu' pe lue', manatu', fanongo', fetu'utaki' mo hono tokanga'i pē 'e kinautolu fakafo'ituitui' pea tokosi' pē mo e kakai 'i he pēseti 'e 7 pe si'i hifo, 'oku nau faingata'ia lahi pea mo 'ikai pe toe lava ha me'a.

To'onga mo'ui 'a e kakai'.

Tēpeli 10: Tokolahi 'o e ma'u Kava - Tonga' 'i he ta'u 10 pe lahi ange.

Kava - Tonga	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ma'u Kava -Tonga	1349	546	803
Ma'u Kava - Tonga	239	237	2
Kulupu fakata'u nima			
Ta'u 10 - 14	-	-	-
Ta'u 15 - 19	11	11	-
Ta'u 20 - 24	22	22	-
Ta'u 25 - 29	25	25	-
Ta'u 30 - 34	22	21	1
Ta'u 35 pe lahi ange	159	158	1
Hokohoko pe tu'o lahi			
Kātoanga makehe	55	54	1
Tu'o taha 'i he uike	88	88	-
Tu'o 2 pe 3 'l he uike	64	64	-
Tu'o 4 ki he 6 'i he uike	5	5	-
'Aho mo e pō kotoa pē	27	26	1

Ko e toko 239 na'a nau ma'u Kava - Tonga 'i he ta'u 15 pe lahi ange, pea tokolahi taha ko e kakai tangata 'e toko 237. Na'e lekooti mai na'e fefine pe 'e 2 na'e ma'u Kava - Tonga' 'i he vaha'a ta'u 30-34 mo e ta'u 35 pe lahi ange. Ko e tokolahi taha 'o e ma'u Kava - Tonga' 'i he vaha'a ta'u 35 pe lahi ange 'a ia 'oku toki fakahoko pē tu'o 1 'i he uike.

Tēpile 11: Tokolahi 'o e kau ma'u Kava mālohi' 'i he ta'u 10 pe lahi ange.

Kava mālohi	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ma'u Kava mālohi	1469	677	792
Ma'u Kava mālohi	119	106	13
Kulupu fakata'u nima			
Ta'u 10 - 14	-	-	-
Ta'u 15 - 19	9	8	1
Ta'u 20 - 24	18	17	1
Ta'u 25 - 29	21	19	2
Ta'u 30 - 34	19	15	4
Ta'u 35 mo e lahi ange	52	47	5
Hokohoko pe tu'olahi			
Tātaaitaha e inu tu'o 1 ki he 2 he uike	88	78	10
Katoanga makehe inu tu'o 3 ki he 7 he uike	26	24	2
Taimi pe 'e ni'ihi' e inu tu'o 8 ki he 14 he uike	3	3	-
Hokohoko inu tu'o 15 ki he 21 he uike	2	1	1
Inu he pō kotoa tu'o 22 pe lahi ange 'i he uike	-	-	-

Na'e toko 119 na'a nau ma'u Kava mālohi 'i he ta'u 15 pe lahi ange, pea tokolahi taha ko e kakai tangata 'e toko 106 pea m oe kakai fefine 'e 13. Na'e lekooti mai na'e tokolahi taha pē 'a kinautolu 'oku nau ma'u Kava mālohi' 'i he vaha'a ta'u 35 pe lahi ange pea tātaaitaha pē hono fakahoko tu'o 1 - 2 'i he uike.

Tēpile 12: Tokolahi 'o e ifi sikaleti' 'i he ta'u 10 pe lahi ange.

Ifi sikaleti	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ifi sikaleti	1414	639	775
Ifi sikaleti	174	144	30
Kulupu fakata'u nima			
Ta'u 10 - 14	-	-	-
Ta'u 15 - 19	10	10	-
Ta'u 20 - 24	16	16	-
Ta'u 25 - 29	27	21	6
Ta'u 30 - 34	19	13	6
Ta'u 35 mo e lahi ange	102	84	18
Hokohoko pe tu'olahi			
Puha 'e 1 he uike	94	77	17
Fo'i sikaleti 'e 5 he 'aho	45	37	8
Puha sikaleti 'e 1 he 'aho (Ifi hokohoko)	28	23	5
Puha sikaleti 'e 1 mo lahiange he 'aho (Ifi lahi)	7	7	-

Na'e toko 174 na'a nau ifi sikaleti', pea tokolahi taha ko e kakai tangata 'e toko 144 pea 30 fefine. Na'e lekooti mai na'e tokolahi taha pē 'a kinautolu 'oku nau ifi sikaleti' 'i he vaha'a ta'u 35 pe lahi ange pea nau ifi 'a e puha sikaleti 'e taha 'i he uike.

Tēpile 13: Tokolahi e kakai na'a nau ifi tapaka-Tonga' 'i he ta'u 10 pe lahi ange

Ifi tapaka Tonga	Kātoa	Tangata	Fefine
'Ikai ifi tapaka Tonga	1418	629	789
Ifi tapaka Tonga	170	154	16
Kulupu fakata'u e nima			
Ta'u 10 - 14	-	-	-
Ta'u 15 - 19	8	8	-
Ta'u 20 - 24	18	18	-
Ta'u 25 - 29	18	18	-
Ta'u 30 - 34	17	11	6
Ta'u 35 pe lahi ange	109	99	10

Hokohoko pe tu'ó lahi

Foí sikaleti é 1 pe 2 he áho	91	84	7
Foí sikaleti é 5 he áho	41	37	4
Ifi hokohoko foí sikaleti é 10 he áho	29	25	4
Ifi lahi foí sikaleti é 15 he áho	9	8	1

Na'e toko 170 na'a nau ifi tapaka - Tonga', pea tokolahi taha ko e kakai tangata 'e toko 154 moe kakai fefine 'e 16. Na'e lekooti mai ko e toko 8 'i he fanau tangata si'isi'i hifo he ta'u 20 'oku nau ifi tapaka - Tonga ka e tokolahi taha pe 'i he vaha'a ta'u 35 pe lahi ange 'oku nau ifi hokohoko 'a e fo'i tapaka - Tonga 'e 1 pe 2 'i he 'aho.

Lesisita fili mo e kaati fakafonua'.

Tēpile 14: Tokolahi 'o e kakai tangata mo e fefine ne nau lesisita fili.

Lesisita fili	Kātoa	Tangata	Fefine
Kātoa	1,068	505	563
Lesisita ke fili	929	439	490
'Ikai lesisita fili	139	66	73
'UHINGA NA'E 'IKAI KE LESISITA FILI AI			
Kātoa	139	66	73
Folau ki tu'a pule'anga	52	26	26
Na'e puke	9	4	5
Na'e 'ikai ke mahu'inga'ia he fili	38	16	22
'Ikai 'ilo'i e feitu'u fai'anga fili	12	4	8
Ha toe 'uhinga kehe	28	16	12

Ko e tokolahi taha 'o e kakai kuo nau osi lesisita fili ' ko e toko 929. Pea k o e tokolahi taha na'e 'ikai ke nau lesisita fili' ko e toko 139 'o lahitaha ai 'ia kinautolu ne nau folau ki tu'a pule'anga(52).

Tēpile 15: Kaati fakafonua 'i he ta'u 15 pe lahi ange.

Kaati Fakafonua	Kātoa	Tangata	Fefine
Kātoa	1,302	627	675
'Io	952	453	499
'Ikai	350	174	176

Ko e tokolahi taha', koe toko 952 kuo 'osi 'i ai 'enau kaati fakafonua, pea tokosi'i pē na'e te'eki ke 'i ai ha'anau kaati fakafonua ko e toko 350.

Kakai mo e ma'u ngāue.

Tēpile 16: Tokolahi 'o e kakai tangata' mo e fefine' mo honau tefito'i ngāue.

Tefito'i ngāue	Kātoa	Tangata	Fefine
Kātoa	1,302	627	675
Pule ngāue	10	8	2
Ngāue taautaha	253	188	65
Ngāue ma'u vāhenga 'i he pule'anga	161	84	77
Ngāue ma'u vāhenga 'i he ngaue'anga tautaha	112	62	50
Ngaohi koloa ke faka'aonga'i fakafo'ituitui	66	52	14
Ngāue ki he famili ta'e ma'u vahenga	31	27	4
Ngaue faka'api ta'etotongi ma'ae famili	21	9	12
Ngaue 'ikai fakakouna	11	6	5
Tokotaha ako taimi kakato	184	86	98
Tokotaha ako 'ikai taimi kakato	10	3	7
Ngāue faka'api	369	66	303
Malōlō mei he ngāue'anga pe toulekeleka	50	24	26
'Ikai ma'u ngaue	11	7	4
Faingata'a'ia fakaesino pe faka'atamai	13	5	8

Ko e tefito'i ngāue 'oku tokolahi taha ko e ngāue fakataumu'a ke ma'u ha pa'anga (536) pea tokosi'i taha 'o e kakai' ko 'enau tefito'i ngāue' 'a e ngāue 'ikai fakakouna ko e toko 11.

Tēpile 17: Kātoa e ma'u ngāue mo e 'ikai ha ngāue 'i he ta'u pe lahi ange.

Kakai ma'u ngāue mo e 'ikai ma'u ngāue	Kātoa	Tangata	Fefine
Tokolahi ma'u ngāue	665	436	229
'I kai ma'u ngāue	199	43	156
Pēseti 'oku 'ikai ma'u ngāue	23.0	9.0	40.5

Ko e toko 665 kātoa e kau ma'ungāue' 'i he ta'u 15 pe lahi ange pea ko e toko 199 leva 'oku 'ikai ma'u ngāue (23.0%). 'Oku tokolahi taha pē 'a e kakai tangata 'oku ma'u ngāue' pea tokolahi taha 'a e kakai fefine' 'oku 'ikai ke nau ngāue.

Tēpile 18: To'utupu ma'u ngāue mo e 'ikai ma'u ngāue.

To'utupu ma'u ngāue mo e 'ikai ma'u ngāue	Kātoa	Tangata	Fefine
Tokolahi 'o e to'utupu ma'u ngāue	111	78	33
Tokolahi 'o e to'utupu 'ikai ma'u ngāue	43	14	29
Peseti óku 'ikai ma'u ngāue	27.9	15.2	46.8

Ko e fanau to'utupu fakakatoa 'e 111 'oku nau ma'u ngaue' pea ko e fanau to'utupu leva 'e toko 43 'oku 'ikai ke nau ngāue. Tokolahi taha pē fānau to'utupu tangata' 'oku nau ngaue' kae tokolahi taha pē fānau to'utupu fefine' 'oku 'ikai ke nau ngāue.

Tēpile 19: Tokolahi 'o e kakai ta'u 15 pe lahi ange mo honau lakanga ngāue

Lakanga ngāue	Kātoa	Tangata	Fefine
Kātoa	665	436	229
Tokotaha Pule ngāue	32	19	13
Tokotaha Ngāue fakapalōfesinale	89	34	55
Tokotaha ngāue fakatekinikale	37	24	13
Ngāue fakakalake	27	4	23
Ngāue fefakatau'aki	82	40	42
Tokotaha ngāue 'i he ngoué moe toutai'	239	234	5
Ngāue fakamea'a	105	42	63
Ngāue fakamisini	19	12	7
Ngaahi ngāue kehekehe	27	21	6
Taumalu'i 'a 'Ene 'Afio	8	6	2

Ko e tokolahi taha e kakai tangata ' 'oku nau toutai mo ngoue kae tokolahi taha e kakai fefine' 'oku ngāue fakamea'a mo e ngāue fakapalofesinale.

Ko e ngaahi Fakamatala 'o e 'apí.

Ko e ngaahi fakamatala ko 'eni 'oku fekau'aki ia mo e tu'unga e nofo 'a e kakaí 'i honau ngaahi 'api nofo'anga 'i he kolo'.

Tēpile 20: Tefito'i ma'u'anga pa'anga 'o e 'api nofo'anga'.

Tefito'i ma'u'anga pa'anga 'o e 'apinofo'anga'.	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga'.
Kātoa	360
Ma'u vāhenga pau	161
Ma'u'anga pa'anga mei he pisinisi tautaha	43
Ma'u'anga pa'anga mei he fakatau atu ha koloa	119
Ma'u'anga pa'anga mei he 'api 'oku lisi atu	-
Ma'u'anga pa'anga mei he fale nofo totongi	1
Ma'u'anga pa'anga mei tu'a pule'anga mo fakalotofonua	28
Ma'u'anga pa'anga mālōlō mei he ngaue'anga	2
'ikai ha ma'u'anga pa'anga	5
Ngaahi ma'u'anga pa'anga kehe	1

Ko e tokolahia taha 'o e ngaahi 'api nofo'anga' ko 'enau tefito'i ma'u'anga pa'anga' mei he vāhenga pau' 'a ia koe 'api e 161 pea tokosi'i taha 'a e ma'u'anga pa'anga mei he fale nofo totongi' (1).

Tēpile 21: Ko e pa'anga ma'u mai mei tu'a pule'anga mo fakalotofonua ki he ngaahi 'api'.

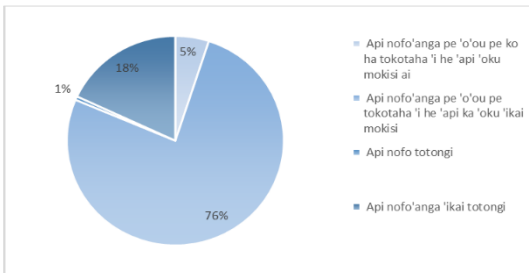
Pa'anga ma'u mai mei tu'a pule'anga mo fakalotofonua	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga
Kātoa	360
'ikai ha pa'anga ma'u mai	72
Ma'u 'a e pa'anga ne foaki mai	288
Feitu'u ne foaki mei ai e pa'anga	
Foaki mei tu'a pule'anga	270
Foaki mei tu'a pule'anga mo e fakalotofonua	12
Foaki fakalotofonua pē	6

Ko e ngaahi 'api nofo'anga 'e 288 kuo nau ma'u 'a e pa'anga 'ofa mai, pea ko e lahi taha' ko e pa'anga foaki mai mei tu'a pule'anga (270).

Tēpile 22: Founa hono ma'u 'o ha kekelele pe 'api nofo'anga.

Founa hono ma'u 'o ha 'api nofo'anga	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga'.
Kātoa	360
'Api nofo'anga pē 'o'ou pe ko ha tokotaha 'i he 'api 'oku mōkisi.	18
'Api nofo'anga pē 'o'ou pe ko ha tokotaha pē 'i he 'api 'oku 'ikai mōkisi	275
'Api nofo totongi	2
'Api nofo'anga ta'etotongi	65

Fakatātā 2: Founa hono ma'u 'o ha 'api nofo'anga'.

Koe lahi taha 'o e ngaahi 'api nofo'anga 'e 275 koe 'api pē 'o e tokotaha ko ia 'oku nofo ai' 'oku 'ikai mōkisi.

Tēpile 23: Ko e lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga' mo e naunau 'oku langa'aki 'a e fale'.

Ngaahi naunau langa fale'	Faliki	'Ato	Holisi
Kātoa	360	360	360
Papa pe palaiuti	30	56	177
Kapa pe 'alaminiume	2	295	17
Piliki pe sima	317	8	164
Naunau langa fale Tonga	6	1	1
Ngaahi naunau kehe	5	-	1

Ko e ngaahi naunau langa angamaheni 'oku tau ngaue'aki ki he langa fale ko e sima, piliki ki he faliki 'o e fale, kapa ki he 'ato pea pehee foki ki he papa ki he holisi 'o e faé.

Tēpile 24: Ma'u'anga vai inu.

Vai Inu	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga'
Kātoa	360
Vai Tupu	18
Vai Sima	153
Vai Sima pe tangikē mei he kaungā'ap'i pe fakakoló	108
Hina Vai	80
Vai Haka	1

Na'e lahi taha pe 'a e ngaahi 'api nofo'anga' (153) 'oku nau inu pē mei honau sima vai'.

Tēpile 25: Fa'ahinga 'o e falemālōlō mo honau tu'u'anga 'i he 'api nofo'anga'.

Falemālōlō he 'api nofo'anga'	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga'
Kātoa	360
Falemālōlō palangi	311
Falemālōlō lingi	35
Falemālōlō ponu	13
Falemālōlō makehe	1
Tu'u'anga 'o e famālōlō he 'api nofo'anga'	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga'
Kātoa	360
'I loto 'i he 'api nofo'anga	278
'I he loto 'api	77
Feitu'u kehe	5

Na'e lahi'a e ngaahi 'api nofo'anga na'a nau nāaue'aki 'a e falemālōlō pālangi (311), pea ko kinautolu 'oku tu'u pē 'i loto 'i he fale nofo'angá ko e 'api nofo'anga 'e 278.

Tēpīle 26: Ma'u'anga ivi feime'atokoni 'i he 'api nofo'anga' pea mo hono tu'u'anga'.

Sitou	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga
Kātoa	360
Ngāue'aki e sitou	302
'Ikai ngāue'aki e sitou	58
Ma'u'anga ivi ki he feime'atokoni	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga
Kātoa	360
'Uhila	11
Kasa	262
Kalasinī	1
Fefie, pulu, nge'esi niu tafu afi	86
Tu'u'anga 'o e feitu'u feime'atokoni	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga
Kātoa	360
Peito 'i he fale nofo'anga	259
'Ikai ha loki kai pe peito 'i he fale nofo'anga	17
Feime'atokoni 'i tu'a	32
Peito feime'atokoni 'i tu'a	52

Na'e lahi taha 'a e ngaahi 'api nofo'anga' na'e 'i ai 'enau sitou (302) 'a ia na'a nau ngāue'aki 'a e sitou kasa' (262). Ko e feitu'u feime'atokoni' lahi taha ne ngaue'aki ko e peitō na'e tu'u pē 'i loto 'i he fale nofo'anga' (259).

Tēpīle 27: Lahi 'o e ngaahi 'api 'oku nau ngāue'aki e founa hono faka'auha 'o e veve'.

Founa hono faka'auha 'o e veve'.	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga
Kātoa	360
Fetuku veve 'a e pule'anga'	324
Fetuku veve fakafo'ituitui	3
Tutu e vevé	28
Fakapopo	-
Tanu e vevé 'i he loto 'api / vao	4
Tahi pe ko ha feitu'u toka'anga vai	1

Ko e lahi taha 'o e ngaahi 'api nofo'anga' (324) 'oku nau ngaue'aki 'a e fetuku veve ko ia 'a e pule'angá pe ko e ma'u mafai ki he veve' ko e founa ia ki hono tănaki 'enau veve', pea ko e tokosi' 'i 'oku nau ngāue'aki a tahi pe ko ha feitu'u toka'anga vai (1).

Tēpile 28: Ko e ngaahi koloa pe naunau 'i he 'api nofo'anga'.

Koloa pe naunau he 'api nofo'anga	Lahi 'o e ngaahi 'api nofo'anga'.	Peseti 'o e ngaahi 'api nofo'anga
Kātoa	360	100
Telefoni to'oto'o	333	93
Sitou	302	84
Misini fō	296	82
TV	280	78
Misini CD/DVD)	238	66
Áisi fakamokomoko	186	52
Pasikala	133	37
Veeni	128	36
Kā	127	35
Áisi fakapoloka	125	35
Komipiuta to'oto'o	122	34
Telefoni laine	102	28
Tepileti	65	18
Misini tuitui	54	15
Komipiuta	30	8
Senoleita	16	4
Loli	13	4
Misini fakamokomoko	2	1
Pasi	1	-
Misini fakaivia mei he la'a	1	-

Ko e lahi taha foki e ngaahi 'api nofo'anga' 'oku 'i ai 'enau telefoni to'oto'o mo e sitou. Sí'isi'í 'aupito e ngaahi 'api nofo'anga' 'oku 'i ai ha'anau pasi pe misini fakaivia mei he la'aá.